

Stefan Wesołowski

Dolice, woj. szczecińskie. Stanowisko 40

Informator Archeologiczny : badania 15, 74-75

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

mocno uszkodzonych czaszek oraz sporą ilość bezładnie ułożonych, głównie w środkowych partiach jamy grobowej, kości długich. Czaszki umieszczone były przeważnie w południowej części grobu. Tam również znaleziono niewielki garnek o esowatym profilu oraz paciorek wykonany ze zwiniętego w rurkę drutu brązowego.

Forma odkrytego grobu, jak również znalezienie w nim niespalonych szczątków, co najmniej 10 osobników spoczywających w opisanym wyżej układzie, świadczą o przynależności grobu 118 do kultury trzcinieckiej. Interpretację taką potwierdzają również niektóre znalezione w grobie naczynia. Warto jednak zaznaczyć, iż szereg form ceramicznych /głównie dotyczy to garnków o esowatym profilu/ wyraźnie nawiązuje do inwentarza wczesnołużyckiego. Być może więc odkryty grób, podobnie zresztą jak zbliżony do niego formą obiekt 114 /z badań w 1979 r./ będzie można zaliczyć do fazy przejściowej trzciniecko-łużyckiej, co może mieć duże znaczenie dla datowania schyłku kultury trzcinieckiej na Kielecczyźnie oraz powstawania na tym obszarze nowej jakości kulturowej jaką jest rozwijająca się już od III okresu epoki brązu kultura łużycka.

Badania będą kontynuowane.

BRZEŚĆ KUJAWSKI
woj. włocławskie
Stanowisko 4

patrz
neolit

DĘBCZYNO, gm. Białogard
woj. koszalińskie
Stanowisko 10

patrz
neolit

DOLICE
woj. szczecińskie
Stanowisko 40

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Zakład Archeologii Nadodrza
Pracownia Archeologiczna
w Szczecinie

Badania prowadził mgr Stefan Wesolowski. Finansował IHKM PAN. Szósty sezon badań. Cmentarzisko kurhanowe kultury łużyckiej i IV okresu epoki brązu.

Badania archeologiczne prowadzone w okolicach Dolic, stawiające sobie za cel rozpoznanie osadnictwa w okresie kultury łużyckiej w wybranym mikroregionie nad Małą Iną, koncentrują się obecnie wokół przebadania zespołu cmentarzysk i osad o zbliżonej do siebie metryce, reprezentujących pewną jednostkę demograficzną.

Rozpoznano dalszy kompleks grobów płaskich towarzyszących kurhanom w południowo-zachodniej części cmentarzyska, przygotowano do badań /wycinka, trzebież drzew i krzewów/ i wstępnie rozpoznano drugą kwaterę położoną w północno-zachodniej części badanego obiektu. Na osadzie /stanowisko 45/ przystąpiono do sondażowego rozpoznania osady kultury łużyckiej, sąsiadującej przez dolinę bezpośrednio z nekropolami. Zgodnie z powyższym w części S-W cmentarzyska rozkopano powierzchnię 60 m² /wykop IV/ odkrywając 12 grobów płaskich z obstawą kamienną. Konstrukcją wyróżnia się tu typ grobu płaskiego z brukiem i wieńcem kamiennym ułożonym z większych otoczaków. Przykładem może tu być grób 1, 5, 7, 8, w rzucie poziomym kształtu kolistego o średnicy od 0,80 do 1,20 m, drugi typ grobu posiada bruk kamienny pozbawiony wieńca i jest w rzucie poziomym nieregularnego kształtu /grób 6 i 12/. Możemy wyróżnić dwa typy grobów ciałopalnych: grób popielnicowy i bezpopielnicowy. Zastosowana w trakcie eksploracji wykopu IV planigrafia ujawniła skupiska skorup i kości ludzkich w poziomie kamiennie-ziemnym przykrywającym opisane groby oraz na zewnątrz grobów w warstwie bezpośrednio związanej z grobami. W omawianym wykopie IV odsłonięto część płaszcza i wieńca kamiennego kurhanu nr 4, usytuowanego w północno-zachodniej części wykopu. Groby płaskie, pod względem przestrzennym stanowią dalszy ciąg grobów tego typu odsłoniętych w 1980 roku na zewnątrz kurhanu drugiego. Łącznie w tej partii cmentarzyska odkryto 28 grobów płaskich usytuowanych w bezpośrednim sąsiedztwie kurhanów. Dokonane obserwacje układu zachodniej części cmentarzyska wskazują na niewątpliwe związki między omawianymi grobami płaskimi, a otaczającymi je kurhanami. W północno-zachodniej części cmentarzyska przystąpiono do przebadania drugiej kwatery cmentarzyska związanej z jednym z większych obiektów kurhanowych oraz towarzyszących mu bruków kamiennych. Przez trzebież drzew i krzewów przygotowano do badań teren o powierzchni 800 m², wycyzając zarazem wykop nr III /powierzchnia 369 m²/ obejmujący swym zasięgiem kurhan nr 3 i jego otoczenie. Koncentrowano się na odsłonięciu kamiennego płaszcza kurhanu i odkopanie jego podstawy w postaci wielowarstwowego kamiennego kręgu. Na zewnątrz kręgu, u jego podstawy odsłonięto dwa groby popielnicowe pozbawione obwarowania kamiennego. Właściwa eksploracja jądra kurhanu oraz przebadanie otoczenia kurhanu nastąpi w przyszłym roku.

Sondaż na osadzie /wykop 2,5 x 3,5 m/ umożliwił uzyskanie materiału ceramicznego osadzonego w warstwie kulturowej o miąższości dochodzącej do 0,60 m. W północno-wschodnim narożniku wykopu odsłonięto jamę odpadkową zagłębioną w żółty piasek calcowy. Ułamki naczyń pozwalają wiązać osadę z kulturą łużycką i wstępnie określić jej chronologię w szerszych ramach od IV okresu epoki brązu do okresu halczackiego.

Obserwacje odnośnie układu przestrzennego kurhanów i towarzyszących im grobów płaskich sugerują, że mamy na tym terenie do czynienia ze zwartym zespołem osadniczym.